

Előfizetési árak:

Egész évre	8 kor. — fl.
Fél évre	4 kor. — fl.
Negyed évre	2 kor. — fl.

Előfizetési díjak, hirdetések s bármily írásbeli közlemények a lap szerkesztőségéhez küldendők.

Megjelenik
minden Kedden.

Hirdetési díjak:

Egy hasábos garmond sor vagy annak helye 20 fl. Ajánlköztásoknál eladás vételnél minden szó után előre beküldendő 4 fl. Nagyobb s többszörös hirdetményeknél mérsékelt díjak egyezség szerint.

VI. évfolyam.

Szászsebes, 1902. Január 28.

18. szám.

A Z „U R“.

Az erdészeti és vadászati altisztek személyi és társadalmi viszonyainak lapunk legutóbbi számaiban történt tárgyalásánál ismételtlen kifejezésre jutott az az általános óhaj, hogy a föllebbvalók álljanak el attól az általánosan bevett szokástól, hogy alárendelt altisztjeiket akár hivatalos, akár magán érintkezés alkalmával egyszerűen vezetékek vagy keresztnevükön szólítják, hanem adják meg nekik a véleményük szerint őket jogosan megillető „úr“ jelzöt.

Az erre vonatkozó cikkünk viszhangot kellett a Magyar Erdész című szaklap tisztelt szerkesztőjének lapunkhoz küldött s annak 16-ik számában napvilágot látott közleményében, melyben egyebek közt — az „úr“ jelzőre vonatkozólag a következőket mondja: „Hogy pedig az „úr“ jelzővel alantasaikat jobban megbecsülnék, mint az erdőgondnok, ki erdőőrét keresztneven szólítja, kötve hiszem, mert az bizonyára csak akkor alkalmazza, ha az illető gyermekkorától fogva védő szárnyai alatt nevelkedett és a mi a szzeretet és bizalomnál egyebet ki nem fejezhet.“

Hát ezt a nyilatkozatot mi nem csak mindenben aláírjuk, hanem ezen kívül hálás köszönettel is fogadjuk, mert ennek megtételével a Magyar Erdész című szaklap vezető

férfia — legalább a sorok közt — dokumentálni látszik azt, hogy a keresztnéven való megszólításnak tulajdonképen csak ott és abban az esetben van helye, a hol és a mikor az az erdőgondnok vagy mondjuk más föllebbvaló ugyyszólván gyermekkorától fogva ismerte altisztjét, az az ő védő szárnyai alatt nevelkedett, talán éppen egyedül neki köszönheti, hogy azzá lehetett vagy lett, a mi. Ilyen esetben csak nagyon természetes az ilyen bizalmas viszony, melynek kutforrásai: egyfelől az atyai szeretet és jóindulat, másfelől pedig a hála és bizalom. Sőt tovább megyünk: az ilyen körülmények közt kifejlődött viszonynál inkább talán sértő lenne az altisztre, ha az a férfiú, ki őt azzá tette, a mivé lett, ki őt zsenge kora óta elárasztotta figyelmességével, kitüntette szeretetével, akkor, midőn felcseperedett, az ő jóvóltából altisztte lett, egyszerre csak „úr“-nak kezdené titulálni s ez fajó érzéseket is kelthetne benne, mert ebben jelét látná annak, hogy az eddigi bizalmasságot, szeretetet ezentúl a rideg szolgálati viszony fogja helyettesíteni. Itt tehát mi a magunk részéről is azt tartjuk, hogy a keresztnéven való szólítás jól van alkalmazásban, kivált ha még az illető fellebbvaló hozzá teszi a „fiam“, vagy „öcsém“ vagy más hasonló dédelgető jelzöt, a mi hivatva van nyilvánosan is dokumentálni azt, hogy a keresztnéven való megszólítás nem pusztán a felsőbbség érzetének, vagy talán éppen a büszkeségnek, gögösségnek rideg folyamánya,

hanem igenis a szeretet, bizalom és megbecsülés tanubizonysága.

Egészen más világításban tűnik fel azonban a dolog ott, ahol a föllebbvaló és alantasa közt ilyen viszony nincs; ott hol azelőtt az egyik a másiknak talán még hírét sem hallotta soha, kivált pedig ott, ahol például a föllebbvaló még egészen fiatal ember, úgyszólván gyermek, az alantas pedig hosszú szolgálatban megöszült férfi, a kinél már maga a tisztesség is megérdemli a külön megbecsülést. Itt azután csakugyan furcsán veszi ki magát, ha az a föllebbvaló megérkezvén alantasához, a kocsisának azt mondja: „János, fogja ki a lovakat s jártassa meg, maga pedig Károly vagy Jóska vegye számba a munkásokat!”

Már most ha azok a munkások ezt hallják, csakugyan nem fogják hirtelen eltalálni, hogy tulajdonképpen ki a nagyobb úr, vagy kit becsül meg jobban az erdőtiszt úr, vajjon a kocsisát, vagy az erdőőrjét. Az ilyen elbánás eredménye azután az, hogy az a munkás vagy paraszt ember az erdészeti vagy vadászati altisztet semmibe se veszi, irányában nem viseltetik olyan tisztelettel, mint a milyen megilletné s a tekintélynek eme csökkenése azután sokszor igen rossz befolyással van magára a szolgálatra s ezzel kapcsolatosan az erdészetre nézve is.

Nehogy azonban bárki is arra a gondolatra jöjjön, hogy az erdészeti és vadászati altisztek ama óhajta, hogy nekik az „úr” jelző nem

csak idegen személyek, de föllebbvalóik részéről is megadassék pusztán csak emberi hiúságból származik s azzal a parányi, két betűből álló szócskával ennek akarnak tömjénezni. Erre csakugyan a sok ezer között alig gondol egy is, hanem igenis kívánják azt azért, hogy ez által a szolgálattól, erdőcsőszöktől, kerülőktől megkülönböztetve legyenek, valaminthogy a tisztviselők is keresik és meg is találják annak a módját, hogy az altisztekkel őket senki ne azonosítsa, mit mindenesetre szinte tekintélyük növelése érdekében tartanak szükségesnek, már pedig azt mondja a latin példabeszéd: „quod uni iustum, alteri aequum”, a mi magyarul azt teszi, hogy a mi az egyiknél jogos, hasonlatosan jogos az a másiknál is.

De menjünk még tovább egy lépéssel s nézzünk körül kissé a világban más embertársaink között is, hogy lássuk, milyen világ van itt a czimezés és megszólítás tekintetében.

Az elemi iskolát jól-rosszul elvégzett, gyakran vásottsága miatt egyébre nem alkalmas suszter inasnak, midőn a cipőt haza viszi bárkinek, legyen az úr, vagy szegény ember, borraivalót, mesterétől pedig fülhuzást és lábszijat szokott kápní, ez a sanyaru helyzet azonban egyszerre megváltozik, midőn az inas éveinek vége van s legénynyé, vagy mondjuk segéddé lesz. Ekkor már megszűnnek ugyan a borraivalók, de megszűnnek az ütlegek is és a szurtos Miska inasból egyszerre „úr” lesz.

Ime a suszter inas rövid pár év alatt

TÁRCZA.

ULEDI.

Irta: Sipulusz.

(A Budapesti Hírlap után.)

Uledi egy tokföldi kaffer gyerek volt, a ki ott született a hollandus farmer istállójában.

A barmokra való felügyeletben és a fehér emberek tiszteletében nevelkedett föl. A farm volt az ő hazája, mert ott kapott enni s egy vackot, melyben meghuzta magát, mikor a hideg záporok ömlöttek a felhőkből.

Egy este valami karaván haladt arra, s meghált a farmban. Akkor Uledi egy különös dolgot látott. Az egyik kaffer legény letérdelt, összetette a két kezét, s az istálló padlása felé nézve, hangosan eldarált valamit.

Mikor elvégezte, Uledi megszólította:

— Mit csináltál most?

— Imádkoztam.

— Mi az?

— Kértem a jó Istent, hogy védelmezzen, oltalmazzon engem. S adja meg a mindennapi kenyeremet. Mert én keresztény vagyok.

— Mi az a keresztény?

— Az a fehér embereknek a vallása. Az egész világon minden fehér ember ehhez tartozik.

— De te nem vagy fehér ember.

— Bevettek, mert a gazdám pap és úgy látszik. kikönyörögte a fehérek Istenénél. Mert az hatalmas egy Isten ám, látod. hogy mennyi ást, marhát, földet, fegyvert adott a fehéreknek. Mert a merre csak a földön mégy, mindenütt a fehér emberek uralkodnak és parancsolnak.

— Hát miért nem tette meg ez a hatalmas Isten, hogy ha már keresztény lettél, az arcodat is fehérre változtassa?

rászolgált arra, hogy megurazzák, sőt ha megnősül, a felesége ténsasszony lesz, míg a szegény erdészeti vagy vadászati altiszt egy emberöltőn át teljesítheti hűségesen nehéz szolgálatát, mindig csak János vagy Marci marad az ő föllebvalója szemében.

Hát valljuk meg az igazat s kezünket szivünkre téve mondjuk ki egész nyíltan, hogy ez bizon viszás helyzet, melynek megváltoztatása nem csak az erdészeti vagy vadászati altiszt emberei méltóságának, hanem egyuttal a szolgálatnak érdekében is fekszik s akkor, midőn ezt a kérdést talán ismételt szellőztetjük, nem követünk felforgató sociális eszméket, valamint az sincs távolról sem szándékunkban, hogy az erdészeti és vadászati altszteknek föllebvalóik iránt köteles fegyelmét is szófogadását meglazítsuk, hanem egyszerűen rámutatunk a jogra és igazságra, mint a hogy azt tenni mindenkinek erkölcsi kötelessége.

Azt a bizalmas viszonyt pedig, melyet elől említettünk s mely az olyan föllebvaló és altiszt között áll fenn, hol az utóbbi az előbbinek atyai keze alatt növekedett, minél több erdészeti és vadászati altisztnak kívánjuk s azt hisszük, hogy azok, kik az ilyenek boldog részesei, szívesen nélkülözik az üres „úr“ titulust, mert ezért bőven kárpótolva vannak föllebvalójuk szeretete és becsülése által.

— Mert akármilyen hatalmas is, egy embert ő se teremthet kétszer.

Uledi sokáig elgondolkozott, végre megszólalt:

— Beszélhetnél a gazdádval, vegyen be engem is kereszténynek.

— Minek?

— Talán jobb dolgom lesz, ha az a hatalmas fehér Isten vesz a pártfogásába.

— Jó, majd reggel beszélek, de most legeltetni viszem a lovakat.

Ejfélikor nagy tombolás támadt a tanyán, Uledi fölébredt rá. A kaffer legény jött vissza a lovakkal, oroszlanok elől menekülve, melyek egyet le is vágtak. A lármára kijött szekeréből a pap legidősebb fia, s megértvén, miről van szó, a szerencsétlen legényt többi szolgálival lefogatta és megkorbácsoltatta. A legény kétségbeesetten jajgatott, de ez nem használt semmit. Mindaddig verték, míg a kisebbik gazdája azt nem mondta, elég.

Az orvmadarak létfontartási működése.

A nagy természetben minden állatnak ki van jelölve a maga helye, mindegyiknek van rendeltetése azon kívül, hogy önmagáért van és létezik. E hivatást számosaknál tisztán látjuk, soknál csak sejtjük, de a legtöbbször korlátolt ismereteinkél fogva megérteni nem tudjuk. És így van ez nemcsak az élő lényeknél, hanem minden teremtménynél a mely csak a nagy földi felület berendezéséhez tartozik. Fának, virágnak, gíznek-gaznak s mindennek rendeltetése van, semmi sincs czél nélkül való a földön, de az égi végtelenségben sem. A nagy természet nem hangulatok szerint igazodik, de a legaprólékosabb teremtményei is czélként léteznek, egy nagy harmónia megalkotásához járulnak hozzá, amelynek megtestesüléséből azután egy nagyszerű hangulat árad szerte, amelyből fokként mind nagyobb tökélyesbülés sugárzik.

Amint a levegő tisztítására szükséges volt egy rendkívüli dús növényzet, ép oly szükségesek voltak utóbbi a földet elborító növényzet kiirtására a rovarok, ezek túlszaporodásának gátlására az óriás varangyok, gyíkok stb. s viszont, midőn a föld nemesebb lények elfogadására képtessé lön, elkerülhetetlenné váltak ama hullók megsemmisítésére oly madarak, minők a sasok, keselyűk, sólymok stb. Minél kevésbé voltak szükségesek, azon arányban kevesbedett, fogyott a számuk is. Az őskor impozáns madarai ma már nem léteznek s a meglevő nagyobb ragadozók is, minő ezek közül például a saskeselyű (*Gypaetus barbatus*) nyilván kiveszendőben vannak. Azok, amelyek még számosabban mutatkoznak, kivált az apróbb fajok, föltehetőleg sokkal szükségesebbek, mintsem egyelőre hinnők, hisz a mező és erdőgazdaság védelme szempontjából még

Akkor aztán a legény zokogva, sántán jött vissza az Uledi istállójába.

— Az Isten áldjon meg, hozz egy korsó vizet, hadd mosakodom meg egy kicsit.

Uledi szaladt vízért, ő maga megmosta az ütések nyomait, melyekből vér szivárgott elő, aztán megittatta s puha szalmából neki is vackot csinált.

Sokáig tünődött Uledi a sötétben, végre megszólalt:

— Te, alszol?

— Nem, — felelt az nyöszörögve.

— Ne szólj semmit reggel a gazdádval, nem akarok keresztény lenni. Mert látom, hogy ha a kaffer ember és a fehér ember összevesznek, az ő Istenük csak a fehér embernek fogja pártját. Te mint keresztény is kaffer kutya maradsz.

Másnap a karaván tovább haladt, de Uledi azóta künt a végtelen nagy füves síkságon, lent a folyó mellett, a sziklák között, mikor juhaival bolyongott, sokat gondolkozott azon, a mit a megkorbácsolt kafferrel beszélgettek.

mindig jut némi szerep számukra az apró káros emlősök és rovarok pusztítása által. Úgyszólván napról-napra kevesbedő számuknál fogva azonban ez irányban való haszonhajtó működésük valami nagyon számbavehető jelentőséggel már alig bír, sőt más irányban sokkal hatványozottabb kártékonyosságuk mellett néha egészen el is enyészik az. Szóval ma már túléltek magukat s mivel rendeltetésük végére jutottak, szerepkörük kimerült, ez időszerint alig kepeznek oly szükséges szemet a természet láncolatában, mely a nagy harmonia kiegészítésére okvetlenül szükséges volna. Ép azért fogynak is, mint ahogy fogy a régi keret az új áramlatok emésztő és egyben ujjíteremtő viszonyai között. Ami régi, aminek szerepkörét a megváltozott lét (itt a természeti viszonyok), átalakulások fölöslegessé tették, tehát mint szükségtelent elvetették, le kell tűnnie az élet színpadáról, mivelhogy nincs rá többé szükség s lesz belőle egy jelentőségnélküli fantom. olyas valami, amelynek nincs neve, jövője, szerepe többé a jelentőségek terén. És mennyire szaporodik úgyszólván nap-nap mellett ezeknek a muló, egyre muló ősi hasznavehetetlenségeknek a száma, melyeket a természet kilökött magából a nagy enyészet kósza, muló árnyai közé. A puszták sasa, ott a délibábos végtelenség kútágon, vajjon nem ezek közé tartozik-e szinte! Nem az elejtett, eltaszított tényezők végtelen sokaságának a sorsa int-e hivatogatólag ő feléje is — menni a feledésbe, az örök halálba?! Hisz tényleg ma már csak egy hangulat a fenséges sasmadár, — más jelzót, nevet nem adhatunk neki, — mely összefüzi a költők e „nemes“ szárnyasát a puszták hangulatával, amelybe még ma oly szépen, oly kedvesen beleillik. Pedig valamikor, nagyon régen, egészen más szerepe volt a sasmadárnak a hangulatcsinálásnál. . . Azonképen a gólyamadár sem volt mindig csupán csak hangulat, mint most; a fecskemadár se azért teremtődött, hogy órák hosszán át kísérje az alföldi betyár lovát a

csillogó léghullámok villágában. Egyszer régen sokat panaszkodtak a halra, hogy mily sok van belőle, megromlik a levegő a szagától, nem lehet mit csinálni véle, a disznót is azzal táplálják, annyi van. De eljöttek a nagy hórihorgas madarak, kanálszajú, kigyónyakú, hosszulábú csudák, fekete trombitáló szárnyasok, kacsák, ludak és más halfalánk tollas népségek százai, ezrei és segítettek a hálövetőknek, vizrontó indzsellérnek — és a halak elfogytak, de elfogytak a halfalánk szárnyasok is, ami még megmaradt belőlük mutatónak, az ma már szintén csak hangulat, a haltalan vizek hangulata. A jövőben ennek a csinján való „hangulatnak“ is vége lesz bizonyára — minden madárovó ministeri rendelet daczára is. Természetesen minél szívósabb, életképesebb valamely faj, annál tovább képes ellentállni a megsemmisülés végzetének, kóborol, jön, megy s ekközben sok világpolgárrá válik belőlük, keresik, kutatják a létviszonyaiknak kedvező feltételeket és sok imitt-amott egy időre meg is találja azt. De a nagy átalakító lehelet oda is elér, a mulandóság felforgató ereje itt is évenyesíti a megváltoztathatlan folyamatot és az individuális élet specialitásai itt is fölöslegessé válnak és — lesz belőlük megint csak hangulat. ezt meg kiöli a modern kultúra önzésben foganát realisa, mely nem tűr hangulatokat. Végre is kétségkívül való ténynyé váland állatvilágunk végkipusztulása, természetesen nem számítva ide azokat a fajokat, melyeket az ember szelidítés által hasznára, avagy hasznáért végleg rabjává tett, ha ugyan ezek is fölöslegessé nem válnak egykor a kémikus egy késhegynyi életkorával szemben . . .

A kiveszendő állatok között bizonyára a ragadozók legutoljára fognak következni — kivált a szárnyas ragadozók, melyek legszívósabb s ha kell, legigénytelenebbek s a meteorologiai viszonyok szélsőségeivel szemben is a legnagyobb ellentállásra képesek. Életfentartási működésük oly érdekes, hogy azzal

Egyszer csak nagyon sok fegyveres ember, egész csapatok kezdtek a farmon átjárni. A transzváli burok utazgattak sűrűn arrafelé és titkosan tanácskoztak a fokföldi hollandusokkal. Uledi, mint lovászygyerek gazdájának fiaival szintén ellátogatott egy csomó farmba, a honnan lövőszereket hoztak el, hogy más tanyákon ismét szétoszszák.

Egyszer Uledi megkérdezett egy öreg kaffert, a ki már emberemlékezet óta ott szolgált.

— Mi készül itt öreg, hogy olyan nagy a jövő-menés?

— Háboru lesz, fiam. Összevesztek a fehérek, az angolok és a transzváliak. Nemsokára ölni fogják egymást.

Uledi kerekre nyílt szemmel, bámulva hallgatta. Hát a fehéreknek se egy Istenük van? Mert különben hogyan engedné meg, hogy hivei, a kersztények öldököljék egymást? Tehát külön Istenük van az angoloknak és külön a taranszváliaknak? Leggyöngébb a feketék Istene, ez már bizonyos. Most majd el fog

válni, hogy a fehéreké körül melyik az erősebb? Az angoloké vagy a transzváliaké?

Ilyen gondolatok forogtak az ő kis tudatlan kaffer-agyvelejében.

Egy napon a gazdája lóra ült a fiaival és elutazott. Hosszabb idő mulva a gazda maga tért haza, a fiai másfelé mentek hadba. A gazda otthon elásta fegyvereit és patronjait, azután napi foglalkozása után látott. Egy darab ideig csönd volt a farmon és vidékén. Egy éjszaka aztán vad harci zaj ébresztette föl a tanyát. Lovas és gyalogos angol katonák leptek el mindent. A gazdát és családját kikergették az udvarra, a cselédeket is odahajtották egy csapatba. Csillogó fegyverrel száz meg száz katona állta őket körül. És a tisztek ott a szabad ég alatt ítéletet mondtak a hollandi fölött, a kit lázadónak minősítettek. És megmondták neki, hogy reggelre agyonlövik. És Uledi látta, hogy a gazdája elővett egy nagy könyvet s a feleségével együtt letérdelt. Bizonyosan imádkoznak és Istenüket hívják segítségül . . . de hiába, mert hajnal-

különleg is érdemes foglalkozni — ami a másé; — hogy milyen lesz a messze jövőben, arról természetesen fogalmunk sem lehet, de az bizonyos, hogy pár század múlva is már nagy különbségek fognak előállni s az akkori kor madarászai oly dolgokat téveseknek, sőt egyenesen igaztalanoknak fognak tartani, amikre a mai madarászok megfigyeléseik alapján esküdni mernek. Különben ép így vagyunk mi is a régi leírók megfigyeléseivel, nagyot ámulunk - bámulunk rajtuk, de csak nagyon keveset hiszünk el belőlük a sárkány-mondákon innen is . . .

Ha az orvmadarak életfentartási működését közelebbről tanulmányozzuk, azonnal feltűnik, hogy minden faj azokat a bizonyos állatfajokat, melyekkel rendszeren táplálkozni szokott, tervszerűen keríti hatalmába és a körülményekhez s ama fajok bizonyos számbaveendő természeti tulajdonságaikhoz képest, mindegyiket más és más módon vadászsa, kivéve az olyanokat, amelyek megejtése semmi különös fortélyt vagy tervszerűséget nem igényel. Ama feltevésből kiindulva, hogy minden fajnak megvan a maga kijelölt szerepköre, rendeltetése, melyet a természet háztartásában betölteni van hivatva — bizonyosnak látszik, hogy mindegyik csak annyi s oly fokú képességgel bír, amennyi a létfentartásával szoros kapcsolatban álló működési kör betöltésére képesíti. Minél nehezebb szerep jut valamely fajnak a létérti küzdelem szolgálmaiban, annál hatványozottabb mérvben lesz ellátva a természet által oly képességgel s előnyös tulajdonságokkal, melyek segítségével működését megkönnyebbítheti és megfordítva. Ennélfogva a tervszerűséggel kapcsolatos vadászati, vagyis prédaszerzési ügyesség, erély, ravaszság és szívósság tekintetében való szembeötlő különbség a fajok között, a fentebbiekhez képest, összefüggésben áll a faj könnyebb, avagy súlyosabb megélhetési viszonyaival. Így például a hajdan valószínűleg roppant tömegekben járó-kelő magszedő galambfajok és tyúkfélék pusztí-

tására hivatott héjáknak (Asturinae) sokkal magasabb fokú zsákmányolási ügyesség-, erély-, ravaszság és szívósságra van szükségük, mint a kiválóan kisebb hüllők, rágesáló állatok irtására hivatott ölyv-féle (Buteoninae) fajoknak, melyek inkább a lesipuskás alattomos szerepére, mint a tervszerint való vadász-mesterségre vannak hivatva.

(Folytatás következik)

Hasznos tudnivalók

Az anyakoczák gondozásáról.

Anyakoczáinkra, amikor azok a hasasság időszakában vannak, nagy gondot kell fordítanunk, nehogy valamely külbehatások folytán kárt tegyenek magukban. Azért jó őket, ha csak lehet elkülönítve tartanunk s az etetésre is figyelünk. Adhatunk nekik ilyenkor tengerit, árpát vagy ezek keverékét darálva vagy főzve, moslék alakjában, továbbá répát.

Nagy hidegekben az állatok akolban tartassanak, ahol megint a tisztaságra kell figyelünk. Naponta 1—2 órán át jártathatjuk a koczákat egész míg a malacozás bekövetkezik, ez őket edzetté teszi és így a malacozást is könnyebben bírják ki.

Ellés előtt a koczát csendes elkülönített helyre hajtjuk, vacskát jól almozzuk ki s ha van, ezt inkább 14—15 cm. hosszú szecskára vágott szalmával tegyük. Ez azért is jobb, mert ebbe a malacz bele nem keveredhetik s így az anyja rá nem fekkhat s agyon nem nyomhatja oly könnyen. Az ól legyen elég meleg, ha szél fúj be rajta, dugóssuk be a réseket szalmával mivel, mert a tulhideg ólban a malacz könnyen bajt kaphat, meghűlhet.

A malacozást mindig kellő gonddal kísérik. Ha döglött malacot vet a kocza, azt rögtön távolítsuk el, nehogy azt felfalja s a többire is kedvet kapjon.

A koczák fiadzásához rendszerint semmi segély nem kell, de ha esetleg szükség is volna, a jó gazda mindig kéznél van.

ban a hollandit egy fához kötözték és agyonlőtték, az asszonyt pedig magukkal hurcolták, tovább marsirozván.

Az utócsapat aztán nekiállt és a tanya kaffereivel előbb összetereltetvén a marhákat, fölgujtott mindent, s kacagva tova vonult.

Nemsokára csak egy porfelhő mutatta a távolban, hogy merre mennek az Uledi kedves fehér bárányai, tehenei és lovacska. Uledi maga maradt a pusztulásnak közepette, holt gazdájával, a kit azonmód a fához kötözve hagytak. És a fiu megdermedve állt ott, mert érezte, hogy most a leghatalmasabbat, az angol Istent látta.

Az az érzés támadt benne, hogy fusson rögtön az angol csapatok után és kérje meg azoknak a papját, hogy vegye be őt kereszténynek. Akkor mégis legjobban választott.

De előbb holt gazdáját elmetszette a fától, gödröt ásott neki, mélyet, hogy a vadállatok föl ne kaparják, aztán beletemette s köveket rakott rá. Azután az angol csapatok nyomán eliramodott.

Pár óráig ment, mikor erős puskaropogás állította meg. Egy kopjén, a sziklák közé bujt. A puskaropogás nem szűnt meg. Látott vad vágatással arra menekülni angol lovasokat. Utána csönd lett. És akkor Uledi előbujt és haladt tovább. Nemsokára egy kis völgybe ért, mely tele volt angol halottakkal. Ezek a gazdája gyilkosai, a farmfölgujtók voltak. Megismerte a hosszú szőke szakállu tisztet, a kinek vörös kabátja tele volt aranyzsinórokkal. És a második tiszt, és a harmadik tiszt . . . reggel még milyen nagy hangon osztogatták parancsait, s most ott fekszenek némán. egymás mellett, felettük már keringenek a hatalmas keselyűk, ezek az afrikai sirások.

Uledi megdöbbent: hát ezek is biába biztak Istenükben.

A mint ott állt, valaki a nevét kiáltott. Körülnéz. A gazdájának a legkisebbik fia a tizenöt éves Károly volt, a ki keresztüllőtt lábbal leesett a lóról, s ott felejtették a holt angolok között.

Uledi odasietett, rövid tanácskozás után hátára

Ha megmalaczozott a kocza, az a kérdés, hogy mennyi malaczot hagyjunk alatta? Egyik-másik gazda azt mondja, hogy elég egy kocza alatt négy malacz a másik, hogy öt-hat se sok. Hát erre határozott választ nem igen lehet adni, de az tény, hogy jó erőben levő mangalicza-kocza, jó takarmányozás mellett 6—7 dbot is jól föl bir nevelni, sőt az angol sertések többet is.

A meghagyandó malaczok számát tehát a gazdának a körülményekhez képest kell megállapítani, csak arra legyen gondja hogy a koczák és a malaczok jó husban legyenek és maradjanak, illetőleg az utóbbiak kellőképen fejlődjenek.

Különfélék.

Erdészeti altisztek mulatsága. A jövő hó 1-én két kincstári erdőhatóság altisztjei is rendeznek táncmulatságot jótékony célra. Midőn a nemes czélokért lelkesedő s azokért áldozatokra kész kartarsagnak jó mulatságot kívánunk, a nekünk beküldött meghívókat itt alább közöljük:

Az ungvári m. kir. főerdőhivatalhoz tartozó erdészeti altisztek segélyegyletük alapja javára 1902. február hó 1-én Perecsenyben, a szövetségi épület helyiségeiben zártkörű táncvigalmat rendeznek, melyre kívül czimzett urat és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté este 7 órakor beléptidij személyjegy 2 korona családjegy 5 korona felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

Meghívó. A godöllői m. kir. erdőhivatal kerületéhez tartozó erdőaltisztek által a létesítendő országos erdészeti és vadászati altiszt nyugdíj- és segély-egyesület javára 1902 február hó 1-én, az Erzsébet királyné szaloda termében zártkörű táncvigalmat rendez, melyre T. czimet és becses családját tisztelettel meghívja a rendezőség. Kezdeté 1/2 8 órakor. Belépőjegy személyenként 2 kor. családjegy (három személyre) 6 kor. Felülfizetések a nemes cél érdekében köszönettel fogadtatnak.

A legöregebbek. Egy neyworki társaság ki-puhatolta a föld legöregebb emberét. A hosszú élet

áldásából azok között, a kikről tudomást szerzett, a leg-bővebben egy moszkvai polgárnak, Isai Rodovsztrinek jutott, a ki most százharminchat esztendő és még nem szorult ókuláréra. Az édesapja százhusz esztendőt élt. A legöregebb nő Hollifieldné, özvegyasszony. Michiganban él egy szanatóriumban. Ő csak száztizenhét esztendő, Khutiban, Albániában egy Izmail Hudjo nevű öreg ur a mult hónapban állítólag százhatvan eszteendő korában halt meg. A matuzsálemi kort ért aggastyán élete végéig megtartotta teste és elméje frissességét.

Különös válóok. Talán mióta a világ áll olyan különös valókeresetet nem nyújtottak be, mint Csikágó törvényszékénél. A férj egy idő óta elhidegült felesége iránt. Nyomós válóokot azonban sehogy sem tudott találni. Egy este rendkívüli dolog történt. A férfi lakásának egyik sötét szobájába lépett s egy női alak (a felesége) körvonalaait pillantotta meg. Abban a hitben, hogy az felesége testvére, szenvedélyesen csókolni kezdte. Az asszony pedig azt hitte, hogy urának az öcsce szorítja a karja közé s nem hogy ellenkezett volna, hanem tíz percig lázasan viszonzta a férfi csókjait. Végre azonban kiderült a tévedés s egyuttal az is, hogy a férj nem a feleségének, s a feleség nem a férjének szánta a szerelem e gyöngéd nyilvánulását. hanem mindegyik a sógor-nőjének, illetőleg sógorának. Viharos jelenetet rögtönöztek, a melynek az lett a vége, hogy valókeresetet nyújtottak be azzal amegokolással, hogy a csók nem azt illette, a ki kapta. A bíróság azonban elutasította keresetüket, azzal az amerikai megokolással, hogy tulajdonképpen mind a kettő jól járt, mert a tévedés ideje alatt közös volt az örömrük s egyik sem bántódott.

A legnagyobb földgömb. A világ legnagyobb glóbusa a st.-loui kiállításnak lesz a legelsőrendű látni-valója. Ez a földgömb igazán amerikai méretekben készül és szinte szeditőn imponáló alkotásnak ígérkezik. A költségeire másfél millió dollárt, hét millió ötszázezer koronát szántak. A glóbus egy 250 méter magas, a párisi Eiffel-torony mintájára tervezett építmény tetején lesz elhelyezve. Ennek az épületnek az alapterjedelme 1200 láb. Az épület rengeteg testének nyolc óriási acéloszlop a váza. Ezek az oszlopok emelik a Föld hatalmas mását, a melynek az átmérője 350 láb lesz, a körszélessége pedig 1000 láb. Az első emelet 110 láb

vette a kis gazdáját, s vitte abba az irányba, a melyben a győztes burok eltávoztak. Uledi erős fickó volt, hát nagynehezen birta, de nem kellett sokáig kinlódnia mert farmhoz értek, melyben egy német ambuláns táborig kórház működött egy pap vezetése alatt.

S miközben az orvosok Uledi hátáról leveték és ágyba tették a kis hollandit, Uledi a pap elé állt és szólt:

— Mynheer, pap?

— Az vagyok, fiam.

— Mondja meg nekem, mynheer, melyik a leg-erősebb Isten?

Sokáig tartott, míg a pap tisztába jött a kaffer gondolatvilágával és azzal, hogy mit akar tulajdonkép. Ekkor aztán így szólt:

— Fiam, csak egy Isten van, a kit mindnyájan imádunk, a ki minden embert teremtetett, téged is, engem is a feketét is, a fehéret is. Ez az Isten jó, erős, hatalmas. De ember van sokféle: fekete bőrű,

fehér bőrű, sárga bőrű. veres bőrű. És az emberek rosszak és nem hallgatnak az Isten parancsára . . .

— Mynheer, vegyen be engem kereszténynek, mert én szeretném ezt a jó Istent imádni.

— Beveszlek.

— De nem tudok imádkozni.

— Az, hogy a kis gazdát ide hoztad a hátadon, többet ér minden imádságnál. Ezzel már a jó Isten hivei közé léptél. Uledi, te már igazi keresztény lettél, mielőtt magad is sejtetted. Te itt fogsz maradni mellettem.

ADOMÁK.

Erdész. Ma ismét rossz napja van a méltóságos urnak, Minden nyúl elszalad,

Báró. Eh, félében át csupa elefántra vadászom, nem esoda tehát, hogy ezeket az apró mihasznákat elhibázom.

A beszélő madár. Mátyás madarat árult egy suhancz az utcán. Egy dadogó ember kérde tőle: — Ttte ffitu! tu-tu-tud-e ez a mmm-ma-dár bb-be-be-szélni?

— Bizony tud — vág vissza a madaras gyerek még pedig jobban mint az ur, mert hogyha csak úgy tudna, ki is tekerném a nyakát.

magasságban lesz. Nyolcszögletű síkján lesz egy amerikai meg egy német vendéglő, továbbá két rengeteg terem színházi előadások céljára. A termekbe 10.000 ember fér a kiket 16, egyenként 60 emberre számított emelőgép röpit a magasba. A második emelet a föld színe fölött 295 láb magasságban lesz. Itt egy kolosszeum épül 6000 néző számára. Ez a kolosszeum már magának a glóbusnak alsó felében van. A földgömb külső részét széles körút van, a honnan csodás kilátás nyílik majd. A kolosszeum közepén 600 lábnyi terjedelmű porond lesz cirkuszi célokra. 395 méter magasságban, a glóbus közepén lesz a világ legnagyobb hangversenyterme. A körülete 1000 láb, az átmérője 350 láb, a magassága 35 láb. A fal csupa tükör lesz és a közepén rengeteg nagy orgona-automata muzsikál. Az épületen lesz még, a glóbus tetején, 600 láb magasságban a föld színe fölött, csillagvizsgáló állomás is, három toronnyal.

A dél-afrikai háború költsége. Az a háború, a mely Dél-Afrikában folyik, irtózatosságot költségebe kerül Angolországban. Hicks-Beach kincstári kancellár ujabban szükségesnek mondta, hogy a parlamenttől ismét pénzt kell kérni a dél-afrikai háború céljára. Ő volt az, a ki a háború kitörésekor kijelentette, hogy a háború költsége a legrosszabb esetben 250 millió koronát fog kitenni és ezzel a határozott kijelentéssel szemben áll most egy ismert angol statisztikusnak, Giffen Róbertnek kimutatása. E szerint a hadiköltség már elérte az 1750 millió koronát, tehát a háború herenkint átlag 37.5 millió koronába, naponként 5.34 millió koronába, óránként 222.000, percenként 3700 koronába és másodpercenként 61 korona 60 fillérbe került.

A legnagyobb fizetések. A világ legnagyobb fizetésű embere kétségtelenül Schwab ur, az Egyesült-Államok acél-kartelljének fiatal elnöke, aki ez idő szerint Európában időzik. Ennek az urnak állandó évi fizetése öt millió korona s $\frac{1}{4}$ százalék arányában részesedik ezenfelül a kartel tiszta jövedelmében. A negyed százalék az idén 800 ezer koronát tett. Nagy távolságra következik Schwab nyomában Loubet, a francia köztársaság elnöke, 600 ezer koronával azután Jean de Reszké, a világhírű tenorista, majd New-York nagy biztosító-társaságainak elnökei 500.000 koronás fizetésükkel; azután a canterbury-i érsek, akinek 375 ezer koronából az indiai alkirály, akinek 360 ezerből kell megélni. Roosewelt, az Egyesület-Államok elnöke, akinek 250.000 korona évi fizetése van.

Amerikai csodák. Amerikából ismét két barnumi méretű csoda készül világjáró útjára. Az egyik egy Eduard Beaupré nevű 18 éves canadai francia. Ez a világ legmagasabb embere: magassága két méter és 34 centiméter. A második amerikai csoda a világ legfiatalabb egyházi szónoka, a tizenötévesztendős kis Jack Cooke. Ez a gyerkőc, tíz nagy amerikai metodista gyülekezetnek egymás után következő tíz éjjelen prédikált. A kis csoda szintén Európába kerül legközelebb. Az ő Barnuma meg is született már egy Russel Coutts nevű tiszteletes személyében, aki Londonban kezdi meg a pártfogójával a körutat, hogy folytassa azután az egész egyesült királyságban. A Daily Graphicben már meg is jelent a kis Jack arcképe.

Szerkesztői üzenetek.

P. S. urnak, Balogd. A világnak magának nincsen ugyan fővárosa, de ha lenne, úgy az mindenesetre csak London lehetne 5 milliót meghaladó lakosságával. Az eltévedt számot után-

küldtük. **115 sz. előfizető.** A folyó év első felére küldött előfizetése beérkezett. **Barna László** urnak, Csátka. A 4 kor. felévi előfizetést vettük. **Biró István** urnak, P. Szt. Márton. Az egyesület dolgairól most azért nincs szó, mert az állami erdő hivatalok nagy része még mindig nem küldte be a jelentkezők jegyzékét. már pedig most — okulva a múlt hibáin — tökéletes munkát ohajtunk végezni. Nem kell csüggedni, mert az ügyet okvetlenül diadalra juttatjuk. **Poljak Antal** urnak, B. Berzence. Előfizetése márczius végén fog lejárni. **Jakab Gábor** urnak, M. Igen. A beküldött 4 koronával június végeig van előfizetve. **Nacsa György** urnak, Hidas-Sziget. Tegyen kérdést a gödöllői m. kir. erdőhivatalnál, azon kívül elég közel van állami esemeterkert Litzén (Nógrád megye) és Zala-Egerszegen. A szakiskolák mind távolabb vannak, ha azonban itt akar rendelni, akkor még legközelebb van Királyhalmán (u. p. Szabadka) vagy Vadászerdőn (u. p. Temesvár-Gyárvaros). **Dantzky István** urnak, Görbéd. A f. é. első negyedre járó előfizetése beérkezett. Nem adhatna felvilágosítást Szelezsán Mihály kartársról, ki ezelőtt Rippán lakott s kitől tartozását ismételt kérdés mellett sem tudjuk megkapni? **Kürthy Mihály** urnak, Lopata p. Márczius végeig.

Felelős szerkesztő és tulajdonos lapkiadó
Podhradszky Emil.

Karók

különféle fenyőfából 1—2 méter hosszúságban kerestetnek megvételre, Mohácsra szállítva. Ajánlatok az árak ezer darabonként való megjelölésével az Erdészeti Ujság szerkesztőségébe küldendők.

Erdészeti zsebnaptár 1902 évre

**Kapható az „Erdészeti Ujság”
kiadóhivatalában**

Ajánlott küldéssel egy darab ára **3 kor. 45 fl.**

Megrendelés február 5-ig teendő.

Szállítás február 15-ig.

Skaba Károly H.

Budapest, VI., Váci-körút 33. sz.

A gyár alapított 1865. évben.

Ajánlja saját gyári raktárát, mindennemű vadászfegyverekben, revolverekben, pisztolyokban, kardokban, satkantyukban, vadász, vivo és sporteszközökben fegyverrészek és löeszközökben valamint mindennemű lőszerben.

Wänzel, Werndel és Kropatschek karabélyok mindig raktáron vannak.

Javítások is elfogadtatnak.

Árjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Első rangu egyenruházati intézet

Blum és Társa

Szerb kir. udv. szállítók. Ő cs. és kir. Fensége József Főherceg udv. szállítói.
A nagyméltóságu Földmívelésügyi m. kir. Ministerium hivatalosan megbízott
erdészeti egyenruha szállítói.
Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

BUDAPEST IV. Belváros, Sütő utca 2. szám, a Szervitater sarkán.

Saját műhelyeink a házban: Sütő utca 2, Szervita tér 8, Hajó utca 3.

A XVIII. számú, kimerítő tartalmu árjegyzékünk közrebocsajtása alkalmából ajánljuk legkészségebb szolgálatainkat, minden néven nevezendő, — mesteri szabásu, izlésteljes csinos kiállításu

ERDÉSZETI és ERDŐ ALTISZTI EGYENRUHÁK

nemkülönb felszerelési czikkek szállítására.

Hivatalos uton részletfizetésre

s eszközölhetők a megrendelések; az ily megrendeléseket, hosszas gyakorlatunk alatt, — a betekinthező számos elismerő nyilatkozatok tanúsága szerint, — mindenkor, az igen tisztelt megrendelők legteljesebb megelégedésére hoztuk kivitelbe.

POLGÁRI RUHÁK

a legujabb francia es angol divat szerint, szinte jutányos árban készítettnek. — Vevőink kényelmére bármely szakmánkba nem vágó czikket készséggel beszerezünk és a vidéki megrendelések kivitelére különösen kiváló gondot és figyelmet fordítunk,

Óvjuk igen tisztelt megrendelőinket oly czégektől, kik olcsó reklám árak által régi vevőinket megteveszteti óhajtják, miután jutányosabb árt csak is az anyag és kiszolgálás rovására nyujthatnának.

Kivánatra ingyen és bérmentve küldjük meg árjegyzékünket és a hivatalos megrendeléshez szükséges részletfizetési megrendelési ivet. Bármily csekély megrendelés is a lehető legnagyobb figyelem és pontossággal lesz kiszolgálva.

Kiváló tisztelettel

BLUM és TÁRSA

Szerb királyi udvari szállítók.

Ő császári és királyi Fensége József főherceg udvari szállítói. A nagyméltóságu Földmívelésügyi Ministerium hivatalosan megbízott erdészeti egyenruha-szállítói. Az „Országos Erdészeti Egyesület” rendes tagjai.

Jutányos árak.

STEGMANN JÁNOS könyvnyomdája
Szász-Sebesen

elvállalja minden könyvnyomdai munka gyors és csinos elkészítését a legolcsóbb árak mellett.

Névjegymegrendeléseknél mintával is szolgálók és azok a megrendelés napján eszközöltetnek.

MÁGYARHON ELSŐ LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŰ ÓRAÜZLETE

BRAUSWETTER JÁNOS

SZEGEDEN
CS. ÉS KIR. KIZÁRÓLAGOSAN SZAB.
KRONOMETER- és MŰ-ÓRÁS
FELTALÁLÓJA A RÉMONTÖIR
INGAÓRÁKNAK STB. STB.

ÓRÁK, ÉKSZEREK
10-ÉVI JÓTÁLLÁSSAL
KESZPENZÉRT, VALAMINT
RÉSZLETFIZETÉSRE
JAVÍTÁSOK 5 ÉVI JÓTÁLLÁS MELLETT.

KÉPES ÁRJEGYZÉK SZOVIDILLUSZTRÁCIÓVAL INGYEN ÉS BÉRMENTVE

Dr. Lendl Adolf
világhírű

zoologiai laboratoriuma elvállal szárnyasokat és szörmés vadat kitömésre.

Jutányos árak, kitűnő munka, művészi kivitel.

Budapest, II. Donáti u. 7.

A természet és Halászat

állattani, vadászati és halászati képes folyóirat. Egy évre 6 kor. Megjelenik havonként kétszer.

Mutatványokat ingyen küldünk.

Nyomatott Stegmann János könyvnyomdájában Szászsebesen.